
Od przeszłości do teraźniejszości

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

1945–2015

Tomasz Piestrzyński*, Katarzyna Mikołajczyk**

Wolny dostęp do zbiorów w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1945–2015

Abstract: The Open Access to Holdings in The Library of Łódź University in the Years 1945–2015

This article presents changes in the open access to the library holdings in The Library of Łódź University, which was initially limited to a small reference collection and nowadays is spread to extensive multidisciplinary holdings.

Additionally, it presents organizational, technological, and modern architectural solutions for users which create a friendly atmosphere in the Library.

111

Wolny dostęp jest najbardziej naturalnym i pierwotnym sposobem obcowania z księgozbiorem. W starożytności i średniowieczu studiujących księgi było niewiele, bo niewiele było osób umiejących czytać. Wielka wartość i niewielka liczba ksiąg w bibliotekach sprawiały, że dostęp do nich mieli tylko nieliczni. Pomieszczenia bibliotek starożytnych, a później klasztornych czy uniwersyteckich wypełnione były pilnie strzeżonymi manuskryptami. Księgi przechowywano na półkach pod ścianami lub w skrzyniach, czytelnik korzystał z nich pod czujnym okiem bibliotekarza. Często również zabezpieczano zbiory przymocowując je łańcuchem do pulpitu (*libri catenati*). Czytelnia stanowiła jednocześnie magazyn książek. Rewolucyjny wynalazek druku przyczynił się do rozpowszechnienia słowa pisanego i gwałtownego zwiększenia liczby książek, a co za tym idzie – zasobów bibliotek. Już w XVI–XVII w. zaczęto modyfikować wnętrza czytelni, aby pomieścić rosnące księgozbiory. Początkowo rozbudowywano półki ścienne, które nierzadko sięgały trzech kondygnacji. Aby można było korzystać ze zbiorów

* Mgr Tomasz Piestrzyński, dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego.

** Mgr Katarzyna Mikołajczyk, Samodzielna Sekcja Wolnego Dostępu BUŁ.

rów tworzone balkoniki i galeryjki lub używano drabinek. W późniejszym okresie wypełniano przestrzeń czytelní dodatkowymi regałami. Dopiero wiek XIX przyniósł zmiany w budownictwie bibliotecznym. Rozwój przemysłu i techniki a także nauki, spowodował powstawanie nowych ośrodków naukowych, w których istotną rolę odgrywały biblioteki. Wówczas pojawiły się nowatorskie rozwiązania architektoniczne zakładające rozdzielenie przestrzenne poszczególnych funkcji bibliotek – udostępniania, przechowywania i opracowania książek. Bezpośredni kontakt czytelnika z księgozbiorem został zerwany, rolę przewodnika przejął katalog, dostępne pozostały w większości bibliotek niewielkie księgozbiory podręczne¹. O ile w bibliotekach narodowych, których misją jest gromadzenie, przechowywanie i archiwizacja dorobku człowieka utrwalaona na papierze lub innym nośniku, magazyn jest rozwiązaniem słusznym, to w bibliotekach naukowych model ten kłóci się z ideą studiowania. Umberto Eco w rozprawie *O bibliotece* zauważa, że „główną funkcją biblioteki [...] jest odkrywanie książek, których istnienia się nie podejrzewało, a które jak się okazuje są dla nas bardzo ważne”. Swobodne wertowanie kolejnych tomów w systemie wolnego dostępu do półek, w którym układ dziedzinowy pozwala czytelnikowi na samodzielny dobór lektury jest istotą kształcenia uniwersyteckiego. Dlatego już w połowie XX w., zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych Ameryki, w architekturze i organizacji bibliotek zaznacza się powrót do wolnego dostępu. Powstają systemy klasyfikacji pozwalające na elastyczny rozwój księgozbioru np.: Klasyfikacja Biblioteki Kongresu, Klasyfikacja Dziesiąta Deweya. W przeciwieństwie do tradycyjnego ustawienia zbiorów wg numerus currens, układ systematyczny wymaga większej przestrzeni, zarówno ze względu na zróżnicowany przyrost woluminów w poszczególnych dziedzinach, jak i niejednolity format książek zajmujących tę samą półkę. Osobnym problemem jest zabezpieczenie księgozbioru, który narażony jest na większe niszczenie i kradzieże. Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego (BUŁ) była jedną z pierwszych nowopowstających po wojnie bibliotek naukowych w Polsce. Celem twórców było zorganizowanie w Łodzi – pozbawionej dotąd wyższej uczelni – zaplecza dla pracy badawczej, dostosowanego do wymogów środowiska naukowego. Książnica początkowo rozlokowana była w kilku skromnych, przejściowych pomieszczeniach. Pomimo tych utrudnień, w 1946 r. otwarto Czytelní Główną, w której wolny dostęp obejmował dzieła o charakterze ogólnym – encyklopedie i słow-

¹ J. Wierzbicki, *Optymalne rozwiązania magazynów książek w bibliotekach uniwersyteckich*, Warszawa 1966.

niki. Dwa lata później usystematyzowano także księgozbiór podręczny. Wyodrębniono 25 działów i ok. 130 poddziałów nadając sygnatury alfanumeryczne (symbol działu i numerus saltans) oraz udostępniono szczegółowy katalog alfabetyczny i rzeczowy. Ówczesna dyrektor Biblioteki, Helena Więckowska tak opisuje jego charakter: „Księgozbiór ten stale się powiększa i unowocześnia, zasadą jego jest by był użyteczny i zawsze aktualny”². Niestety ze względu na trudności lokalowe kolekcja ta do 1960 r. musiała pozostać w magazynie. Kolejną agendą oferującą wolny dostęp do zbiorów była utworzona w 1948 r. Czytelnia Czasopism bieżących. Jej funkcjonowanie było utrudnione przez nieterminowe dostawy prasy oraz nie wywiązywanie się wydawców z obowiązku dostarczania czasopism³.

Taka sytuacja trwała do 1960 r., kiedy oddano do użytku nowy gmach Biblioteki Uniwersyteckiej przy zbiegu ulicy Matejki i Narutowicza. Składał się on z 4-kondygnacyjnego budynku głównego i 11. kondygnacyjnego magazynu, połączonych przewiązką, oraz parterowego pawilonu. Ogólna kubatura wynosiła 52 582 m³, a powierzchnia użytkowa 12 266 m². Z tego prawie 50% zajmowały magazyny, 30% – pomieszczenia przeznaczone dla czytelników, ok. 10% – pracownie. W gmachu głównym podstawowe funkcje zewnętrzne usytuowano na trzech poziomach, katalogi na parterze, Wypożyczalnię i Oddział Informacji na I piętrze oraz czytelnię: Główną i Czasopism na II piętrze. Księgozbiór podręczny Czytelni Główniej, po wielu latach, zgodnie z wcześniejszymi założeniami, rozmieszczono według przyjętego porządku i udostępniono w całości na zasadzie wolnego dostępu. Czytelnia Czasopism zaś dawała użytkownikom możliwość samodzielnego korzystania z periodyków bieżących. Wraz z upływem czasu, pojawił się problem braku miejsca na nowe publikacje, który spowodował ograniczenia udostępniania. Szacowana początkowo liczba miliona woluminów, które miał pomieścić gmach Biblioteki, została osiągnięta już w latach 80. XX w. Wówczas rozpoczęto starania o rozbudowę Książnicy. Na poprawę warunków trzeba było jednak czekać do roku 2006.

W 2003 r. rozpoczęto rozbudowę Biblioteki. „Głównym jej założeniem była zmiana organizacji i udostępniania zbiorów w nowym gmachu oraz przedłużenie, przenoszenie i rozszerzenie funkcji ze starego do nowego gmachu, trzymając się sztywno zasady równych poziomów podłóg”⁴.

² H. Więckowska, *Biblioteka Uniwersytecka*, [w:] *Materiały do dziejów Uniwersytetu Łódzkiego (1945–1950)*, Łódź 1952.

³ *Sprawozdania Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, 1945–1960*.

⁴ J. Andrzejewski, *Współczesne technologie biblioteczne na przykładzie rozbudowy Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi*, Łódź 2005.

Po trzech latach budowy, w październiku 2006 r., oddano czytelnikom do użytku nowoczesny gmach Biblioteki, w którym uwzględniono koncepcję otwartych magazynów do zbiorów – wolnego dostępu. Autorami projektu są Iwona i Andrzej Pietkiewiczowie z firmy API PREOJEKT. Ogólna kubatura wynosi 44 050 m³, a powierzchnia użytkowa 12 258 m². Dobudowana część składa się z 6 kondygnacji, z których 4 przeznaczono na magazyny otwarte. Powinny one pomieścić ponad 700 tys. wol. Magazyny te oparte są na jednym module konstrukcyjnym, zapewniającym jednakową wytrzymałość stropów na całej powierzchni. Zostały zaprojektowane tak, żeby można było łatwo zmieniać ich organizację przestrzenną i funkcję.

Zmiana sposobu udostępniania zbiorów wiązała się z koniecznością stworzenia, bądź implementacji istniejącej już systematyki, według której publikacje zostaną uszeregowane na półkach. Budowa nowej klasyfikacji wymagałaby czasu i środków, którymi Biblioteka nie dysponowała. Rozwiązania lokalne, stworzone w niektórych polskich bibliotekach uniwersyteckich (Toruń, Gdańsk) odrzucono, uznano bowiem, że unifikacja jest kryterium nadrzędnym. Zatem wybór, spośród najpopularniejszych na świecie taksonomii, padł na Klasyfikację Biblioteki Kongresu USA (KBK), zastosowaną już wcześniej w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego. W czerwcu 2004 r. w ramach przygotowań personelu i księgozbioru do przeniesienia, w BUŁ odbyło się szkolenie dotyczące nadawania sygnatur KBK, przeprowadzone przez specjalistę polskiego pochodzenia z Rutgers University Library (New Jersey), stypendystę Fundacji Fulbrighta⁵. Dyskusyjnym było to, czy założenia tej systematyki odpowiadają strukturze księgozbioru BUŁ oraz czy będzie ona czytelna dla użytkowników Biblioteki. Podział dziedzinowy KBK powstał na przełomie XVIII i XIX w., co powoduje, że niektórych współcześnie rozwijających się dyscyplin nie odnajduje się intuicyjnie (np. fotografia: opracowania dotyczące sprzętu, poradniki, jak fotografować, oraz albumy zdjęć, są usytuowane w dziale Technika). Największy kłopot, nawet wykwalifikowanym katalogerom, sprawia prawo, ponieważ systemy prawne USA i Polski znacznie odbiegają od siebie i nadanie precyzyjnej sygnatury nie zawsze jest możliwe. Dużego doświadczenia i wyczucia wymaga również sklasyfikowanie piśmiennictwa z pogranicza dyscyplin naukowych⁶. Jednocześnie klasyfikacja ta jest niezwykle elastyczna i dzięki swoim założeniom pozwala na umieszczenie nowego egzemplarza publikacji pomiędzy sklasyfiko-

⁵ *Ibidem*.

⁶ K. Mikołajczyk, *Wolny dostęp do zbiorów w nowoczesnej bibliotece akademickiej na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*, [w:] *Stare i nowe w bibliotece. Współpraca czy konkurencja*, red. M. Wrocławska, J. Jerzyk-Wojtecka, Łódź 2010.

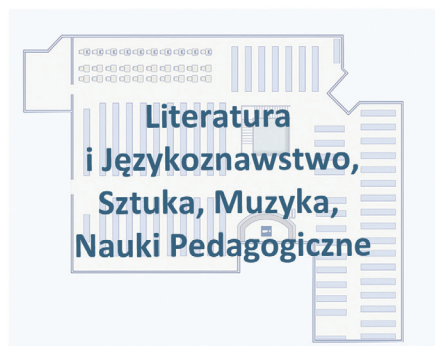
wanymi wcześniej dziełami. Dzięki zastosowaniu Klasyfikacji Biblioteki Kongresu, bibliotekarze mogą scharakteryzować przez sygnaturę nie tylko tytuł, ale i konkretny egzemplarz publikacji. Natomiast czytelnicy mają łatwy i szybki dostęp do, obecnie, ponad 200 tys. wol. Układ dziedzinowy pozwala użytkownikom na myszkowanie wśród regałów i przeglądanie tomów sąsiadujących ze sobą na półce, w wypatrywaniu publikacji, która akurat ich zainteresuje. Sprzyja więc nieskonkretyzowanym poszukiwaniom i umożliwia odkrycie tytułów, o jakich istnieniu wcześniej nie wiedzieli. Największą jej zaletą jest możliwość zweryfikowania wybranej lektury, a także wglądu do zbliżonych tematycznie publikacji stojących tuż obok⁷.

W połowie 2006 r. opracowano również plan rozmieszczenia poszczególnych dziedzin nauki w wolnym dostępie. Wzięto wówczas pod uwagę przede wszystkim architekturę budynku, oszacowano wielkości oraz przyrost księgozbioru według przyjętej systematyki. Zasada tematycznego ustawienia zbiorów, ze względu na zróżnicowane tempo rozwoju poszczególnych dziedzin nauki, wymaga ciągłych korekt w przyjętym planie zagospodarowania przestrzeni. Niewielkie zmiany wprowadzane są na bieżąco, natomiast przesunięcia całych bloków tematycznych realizowane są w miesiącach wakacyjnych. Obecne rozmieszczenie zbiorów na piętrach wg KBK przedstawiono na ryc. 1.

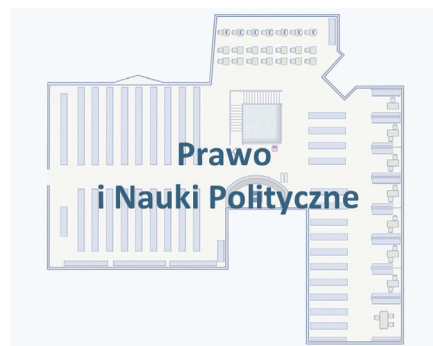
Wraz z otwarciem nowego gmachu, 1 października 2006 r., postanowiono także usprawnić system administracji kont czytelniczych oraz wypożyczania książek. Działanie to poprzedzone było wprowadzeniem do zintegrowanego systemu bibliotecznego Horizon prawie 60 tys. kont czytelników. Dotychczas system ten funkcjonował jako narzędzie katalogowania dla bibliotekarzy i wyszukiwania dla użytkowników. Włączenie dodatkowo modułu udostępniania, pozwoliło na usprawnienie wypożyczeń i pokazanie w katalogu informacji o statusie książki. Dodatkowym czynnikiem ułatwiającym korzystanie ze zbiorów była instalacja systemu RFID (Radio Frequency Identification), który wprowadzono w celu ochrony i zabezpieczenia księgozbioru, automatycznego wypożyczania i zwracania książek oraz kontroli zasobu. Dzięki połączeniu RFID z ówczesnym systemem bibliotecznym Horizon, użytkownik bez pomocy bibliotekarza wypożycza książki w selfchecku i może je później zwrócić w usytuowanej na parterze wrzutni. Czytelnik otrzymał także możliwość poruszania się z książką z wolnego dostępu po całym gmachu i samodzielnego wybierania miejsca pracy z dokumentem.

⁷ T. Piestrzyński, *Architektura i rozwiązania technologiczne w nowoczesnej bibliotece akademickiej na przykładzie nowego gmachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*, [dostęp: 26.11.2014], <http://dspace.uni.lodz.pl:8080/xmlui/bitstream/handle/11089/1645/138-155.pdf?sequence=1>.

PIĘTRO I

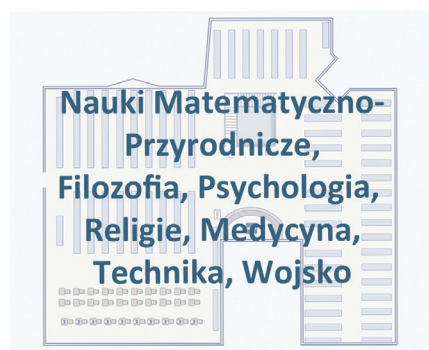
PIĘTRO II

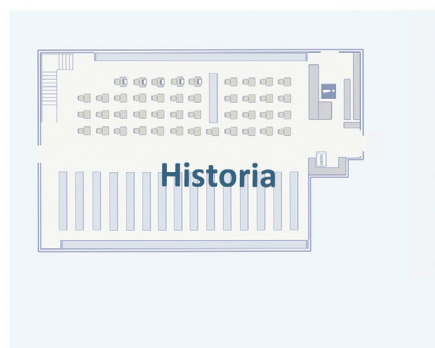
PIĘTRO III

PIĘTRO IV

PIĘTRO II CZYTELNIĄ HISTORYCZNĄ

Ryc. 1. Rozmieszczenie księgozbioru na piętrach wolnego dostępu w 2014 r.
Oprac. własne

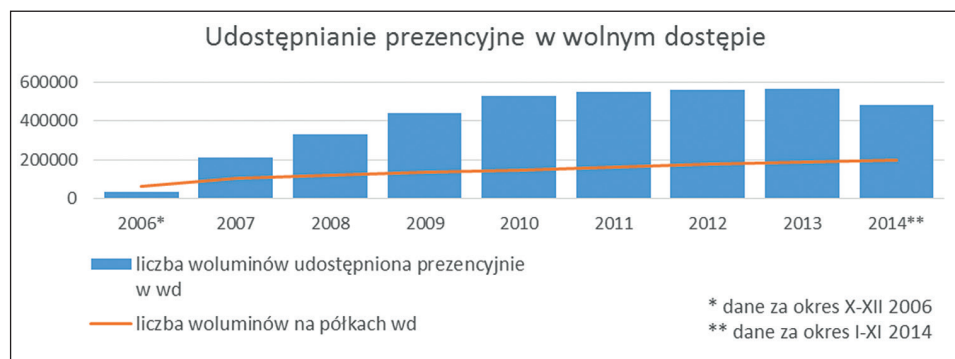
Przestrzeń magazynową wyposażono w informację wizualną pokazującą rozmieszczenie księgozbioru na piętrze. Biblioteka oferuje w wolnym dostępie różnorodne obszary do nauki, badań czy też spędzania wolnego czasu – sale do pracy grupowej, czytelnie, pokoje do pracy indywidualnej tzw. celki, samodzielne stanowiska czytelniane pomiędzy regałami oraz pufy. Każde z tych miejsc ma własną akustykę, oświetlenie, wyposażenie i dostęp do usług IT. Dostosowane są one do różnych stylów uczenia się, zachęcają do nauki we własnym tempie, a także inspirują do pracy twórczej. Nowa część Biblioteki, dzięki zachowanej równowadze między przestrzenią dla czytelników, zbiorów, usług i technologii informacyjnych, promuje współpracę między ludźmi oraz zachęca do korzystania z szybkiej i fachowej pomocy specjalistów dziedzinowych. Zadaniem tych ostatnich – bibliotekarzy dziedzinowych, jest kompleksowa obsługa czytelnika. Najważniejsze jest przygotowanie użytkowników do korzystania z Biblioteki i wszystkich oferowanych przez nią usług i udogodnień, aby mogli samodzielnie dotrzeć do wszelkich potrzebnych materiałów. Ponadto pracownicy służą informacją na temat księgozbioru, zasobów elektronicznych oraz usług oferowanych przez Bibliotekę. Dzięki stałym dyżurom bibliotekarzy na piętrach zmniejszyła się bariera komunikacyjna pomiędzy użytkownikiem a obsługującym go bibliotekarzem. Czytelnicy chętnie zwracają się do dyżurujących pracowników z pytaniami, problemami i dezyderatami. Relacje te pozwalają na budowanie więzi bibliotekarz – czytelnik, dzięki której użytkownik traktuje Bibliotekę jako miejsce przyjazne, z którym się utożsamia. Nie mniej ważnym źródłem informacji o potrzebach czytelniczych jest praca magazynowa, czyli włączanie zwrotów i utrzymywanie porządku na półkach. Bibliotekarze Samodzielnej Sekcji Wolnego Dostępu są również odpowiedzialni merytorycznie za zbiory znajdujące się w strefie wolnego dostępu. Dokonują wyboru publikacji do poszczególnych dziedzin nauki. Wykorzystują do tego różnorodne kanały informacji m.in.: bezpośredni kontakt z użytkownikiem, złożone dezyderaty, informacje od współpracowników czy stały monitoring rynku wydawniczego.

Z uwagi na rosnące zainteresowanie czytelników wolnym dostępem oraz kontynuację założenia funkcjonalnej integracji obu budynków, tak aby Biblioteka była dla czytelników spójnym organizmem, łączącym nowoczesne technologie biblioteczne z tradycyjnymi, w 2011 r. powiększono o strefę magazynu otwartego o dotychczasowe pomieszczenie Czytelni Głównej. Wymagało ono remontu, wymiany wykładziny, montażu nowych regałów na zbiory, wstawienia 5 terminali z dostępem do Internetu oraz instalacji sieci Wi-Fi. Po tych czynnościach przeniesiono do niego zbiory szeroko rozumianych nauk historycznych. Ponadto, z części czytelnianej wydzielono 16 numerowanych miejsc, gdzie czytelnicy mogą

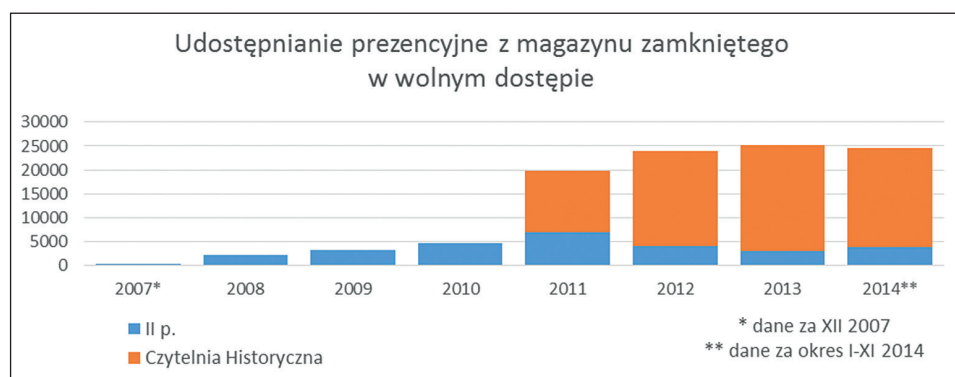
również korzystać ze zbiorów sprowadzonych z magazynu zamkniętego. Obecnie Czytelnia nosi nazwę Historycznej i jest bardzo pozytywnie oceniana przez czytelników.

Wbrew pesymistycznym prognozom dotyczącym spadku czytelnictwa w Polsce, w Bibliotece UŁ, dzięki zmianie organizacji i udostępniania zbiorów, odnotowuje się stały wzrost liczby egzemplarzy udostępnionych na miejscu (wykres 1).

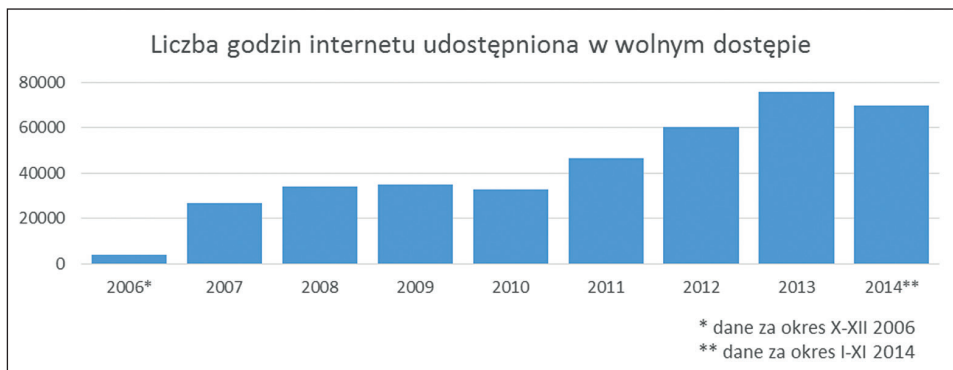
Wykres 1. Liczba woluminów udostępnionych prezencyjnie w strefie wolnego dostępu w latach 2006–2014. Oprac. własne

Realizując założenia integracji obu budynków w wolnym dostępie wprowadzono równolegle system udostępniania z magazynu zamkniętego. Dzięki takiemu rozwiązaniu czytelnik Biblioteki może korzystać równocześnie z publikacji znajdujących się w wolnym dostępie, jak i w magazynie. Zamówienia realizowane są na II p. i w Czytelnii Historycznej, co wpływa korzystnie na rosnącą liczbę udostępnianych zbiorów (wykres 2).

Wykres 2. Liczba woluminów udostępnionych prezencyjnie z magazynu zamkniętego w strefie wolnego dostępu w latach 2007–2014. Oprac. własne

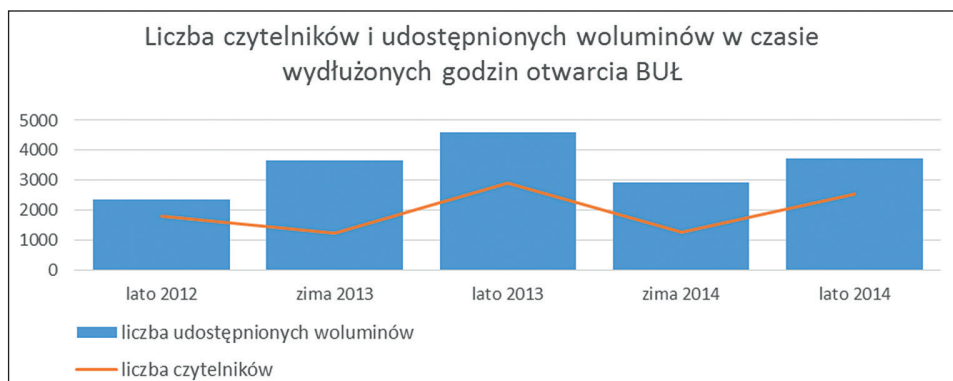
Kolejnym elementem mającym ogromny wpływ na jakość korzystania z wolnego dostępu, jest powszechny dostęp do Internetu, który umożliwia także korzystanie z subskrybowanych przez Bibliotekę baz danych. Czytelnicy mogą z niego korzystać na 40 terminalach usytuowanych na wszystkich piętrach, lub przez sieć Wi-Fi, instalując własne urządzenia przenośne (wykres 3).

Wykres 3. Liczba godzin Internetu udostępnionych w strefie wolnego dostępu w latach 2006–2014. Oprac. własne

Rok 2012 zapoczątkował kolejne zmiany w funkcjonowaniu wolnego dostępu. Biblioteka UŁ, w ramach Łódzkiej Akademickiej Sieci Bibliotecznej, przeprowadziła migrację do nowego zintegrowanego systemu bibliotecznego Symphony. Zaletą nowego systemu jest wielopoziomowa architektura, oparta na wydzieleniu bazy danych i portalu prezentującego dane. Ponadto, system wprowadził zmianę filozofii wyszukiwania, która czytelnikom ułatwiła przeszukiwanie katalogu bibliotecznego. Umożliwia on też korzystanie z wielu aplikacji np. BookMyne czy e-Library przy jednoczesnym zachowaniu funkcjonalności systemu Horizon.

W czerwcu 2012 r., w trakcie trwania sesji egzaminacyjnej, rozpoczęto także akcję pod przewodnim hasłem „BUŁ-a do północy doda sesji mocy”. W czasie wydłużonych godzin otwarcia (20.00–24.00) zachowano pełną obsługę czytelników. Użytkownicy mogli korzystać zarówno z księgozbioru wolnego dostępu, jak i zasobów magazynu zwartego, Internetu oraz elektronicznych baz danych (wykres 4). Pracownicy naukowcy i studenci, odwiedzając Bibliotekę oraz dokonując wpisów na wielu forach internetowych w kraju, wyrażali pozytywne opinie na temat przeprowadzonej akcji. Ponadto, wydłużenie godzin otwarcia przez Bibliotekę, zgodne było z ideą Uniwersytetu zawsze otwartego. Przedsięwzięcie to powtarzane jest w każdej sesji i wzbudza coraz większe zainteresowanie społeczności akademickiej Uniwersytetu Łódzkiego.

Wykres 4. Liczba czytelników i udostępnionych woluminów w czasie wydłużonych godzin otwarcia BUŁ. Oprac. własne

Wolny dostęp został wyposażony w klimatyzację, dzięki której można ustawić temperaturę i wilgotność w poszczególnych strefach, co stwarza odpowiednie warunki zbiorom i pracującym tam urządzeniom. Przestrzenie wolnego dostępu, wraz z wydodrębnionymi czytelniami, są oświetlone światłem dziennym. Wykładziny wyciszają kroki, a oświetlenie zamontowane między regałami zapala się, dzięki czujnikom ruchu, nad miejscem, w którym znalazł się czytelnik. Przestrzenie wolnego dostępu dostosowane są również do potrzeb użytkowników niepełnosprawnych. W nowym gmachu zainstalowane są specjalistyczne podnośniki, odpowiednio oznakowane windy oraz sprzęt specjalistyczny: stanowisko komputerowe WINDOW-EYES PL 6.1, powiększalnik MyReader, urządzenie lektorskie POET Compact, drukarka brailowska ViewPlus Pro Gen II, klawiatury Intellikeys, Big Keys LX, Maltron jednoręczna, myszy komputerowe Smart Nav AT, Track Ball. Oczywiście odpowiednio dostosowane są także toalety.

Bezpośredni dostęp do zbiorów jest w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego znany i stosowany od początków istnienia Książnicy – od 70. lat. Przez pierwsze dziesięciolecia obejmował on tylko księgozbiory podręczne i bieżące druki periodyczne, spełniając jednak podstawową funkcję – szybki dostęp do piśmiennictwa ogólnego i elementarnego. Dopiero w 2006 r., wraz z rozbudową Biblioteki, wprowadzone zmiany organizacji i udostępniania zbiorów pozwoliły na pełne wykorzystanie idei magazynów otwartych. Dzięki temu Biblioteka, między innymi, stała się obiektem na miarę XXI w. Dopełnieniem tego procesu było zastosowanie w nowym gmachu nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych, technologicznych i architektonicznych, które oszczędzają czas i czynią Bibliotekę miejscem przyjaznym. Nowa przestrzeń biblioteczna jest całkowicie podporządkowana czytelnikom. To oczywiście – przecież właśnie ich potrzeby wyznaczają nam, bibliotekarzom, kierunki zmian.

Bibliografia

- Andrzejewski J., *Współczesne technologie biblioteczne na przykładzie rozbudowy Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi*, Łódź 2005.
- Eco U., *O bibliotece*, Wrocław 1990.
- Mikołajczyk K., *Wolny dostęp do zbiorów w nowoczesnej bibliotece akademickiej na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*, [w:] *Stare i nowe w bibliotece. Współpraca czy konkurencja*, red. M. Wrocławska, J. Jerzyk-Wojtecka, Łódź 2010.
- Piestrzyński T., *Architektura i rozwiązania technologiczne w nowoczesnej bibliotece akademickiej na przykładzie nowego gmachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*, [dostęp: 26.11.2014], <http://dspace.uni.lodz.pl:8080/xmlui/bitstream/handle/11089/1645/138-155.pdf?sequence=1>.
- Więckowska H., *Biblioteka Uniwersytecka*, [w:] *Materiały do dziejów Uniwersytetu Łódzkiego (1945–1950)*, Łódź 1952.
- Wierzbicki J., *Optymalne rozwiązania magazynów książek w bibliotekach uniwersyteckich*, Warszawa 1966.
- Wrocławska M., *Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego bazą sukcesów naukowych użytkowników? Zmiany w organizacji komunikacji naukowej w latach 2006–2007*, [dostęp: 26.11.2014], <http://eprints.rclis.org/13697/1/wroclawska-n.pdf>.
- Sprawozdania Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego za lata 1945–1960.*

Dynamika systematycznego wzrostu, nowoczesna przestrzeń intelektu, labirynt znaków, magia zaangażowanych w swoją pracę ludzi z pasją – to tylko kilka haseł, które przychodzą na myśl, kiedy chcemy przywołać nazwę Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego i 70 lat jej historii. Łódź przed dwoma wiekami powstawała z tradycji niejednorodnych, i podobnie powstawał – jako mozaika różnych treści intelektualnych – Uniwersytet Łódzki.

profesor Jarosław Płuciennik

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63, faks (42) 665 58 62

ISBN 978-83-7969-679-6

9 788379 696796